

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»**

**Гуманітарний факультет
Кафедра українознавства, культури та документознавства**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Філософія та наукове мислення

Освітній рівень	Третій (доктор філософії)	
Програма навчання	обов'язкова	
Галузь знань	07	Управління та адміністрування
Спеціальність	073	Менеджмент
Освітньо-наукова програма	Менеджмент	
Обсяг дисципліни	4 кредити (120 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції (22 академічних годин), практичні заняття (20 академічних годин)	
Форма контролю	Екзамен	

Викладач: Вощенко В.Ю., кандидат філософських наук, доцент

Мета навчальної дисципліни

Метою курсу є набуття знань про фундаментальні підстави та засадничі принципи сучасного наукового мислення.

Знання та навички, надбані здобувачем при вивченні даної дисципліни, дозволяють сформуванню у майбутніх фахівців з менеджменту такі ключові компетентності:

ЗК 1. Здатність до застосування загальних (аналізу, синтезу, абстрагування, узагальнення, індукції, дедукції, моделювання та ін.) та спеціальних (пов'язаних з особливостями об'єкту дослідження) методів, що дає змогу визначати сутність досліджуваних економічних явищ та процесів, одержувати науково обґрунтовані та економічно доведені результати.

ЗК 10. Здатність здійснювати наукову та педагогічну діяльність (навчання, виховання, розвиток і професійну підготовку здобувачів) на основі етичних норм з дотриманням ключових засад професійної етики, системи морально-культурних цінностей.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Набути системного наукового світогляду, розуміти основні методологічні та світоглядні проблеми та сучасний стан наукових знань у сфері менеджменту, володіти відповідними сучасними теоріями і концепціями, термінологічними апаратом з досліджуваного напрямку.

ПРН 5. Знання та розуміння існуючих науково-методичних підходів та методів досліджень і вміння інтегрувати та адаптувати їх для розв'язання наукових завдань при проведенні наукових досліджень, визначенні моделей та методів розв'язання задач з управління соціально-економічними системами.

ПРН 6. Набуття універсальних навичок дослідника:

- усної і письмової презентації результатів власних досліджень українською та іноземною мовами;
- застосування сучасних інформаційних технологій у науковій та освітній діяльності;
- організації та проведення навчальних занять, розроблення авторських навчальних курсів та їх презентації;
- застосування форм проєктного управління в організації наукових досліджень, захисту

та впровадження результатів наукових досліджень з урахуванням норм академічної етики, реєстрації прав інтелектуальної власності;

– підготовки результатів наукових досліджень та їх публікації у фахових вітчизняних та закордонних рецензованих національних або міжнародних виданнях, оприлюднення іноземними мовами результатів дослідження на наукових конференціях.

Завдання навчальної дисципліни

- всебічний розгляд феномену людського мислення з особливою увагою до двох його теоретичних форм – науки і філософії;
- осягнення глибинних зв'язків наукового мислення і філософії;
- осягнення ролі філософії у формуванні сучасної наукової думки, теоретико-методологічних підходів до формулювання та розв'язання наукових проблем і формування пріоритетів та пріоритетних напрямків сучасних наукових досліджень, аналіз зв'язку сучасних наукових концепцій із філософією.

Передумови для вивчення дисципліни

- вивчення навчальних дисциплін «Методологія та організація наукових досліджень»;
- опанування практичними навичками відпрацювання кваліфікаційних робіт;
- проходження практичного стажування в державних установах, підприємствах галузі.

Програмні результати навчання

Механізм реалізації кінцевої мети, досягнення необхідного рівня сформованості вмінь і знань досягається використанням прогресивних підходів до ведення навчального процесу з дисципліни, сучасних інформаційно-педагогічних технологій навчання.

Згідно з вимогами освітньої програми аспіранти повинні

знати:

- сутності, специфічних рис, властивостей та критеріїв нового наукового знання та принципів його філософського осмислення.
- методологію, сутність і специфіку наукового дослідження;
- методи аналізу інформаційних джерел;
- види та способи подання наукової інформації;
- методи отримання вихідних даних у науковому дослідженні, спостереженні, експерименті та ін.;
- методи логічного оброблення даних;
- методи генерування нових ідей;
- правила написання наукової праці та підготовки її до публікації;

уміти:

- розрізняти та застосовувати філософські та загальнонаукові принципи пізнання та форми мислення;
- розробляти й впроваджувати нові наукові методології, що ґрунтуються на засадах сучасної філософської раціональності;
- практично застосовувати сучасні філософські знання у процесі виконання власного наукового дослідження з метою розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності.

Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний порогів рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90-100	А	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції Здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82-89	В	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній , що забезпечує Здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74-81	С	Добре	Здобувач в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	Достатній , конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.
64-73	Д	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній , що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.
60-63	Е	Достатньо	Здобувач має певні знання матеріалу, передбаченого робочою програмою,	Середній , що є мінімально

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
			володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використання м основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	допустимим у всіх складових навчальної дисципліни
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/ заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни Здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у Здобувача відсутні.	Низький, не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний, Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є екзамен, виконання завдань на практичних заняттях.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
Л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль I. Філософія, наука та феномен людського мислення						
Тема 1. Що таке мислення?	10	2	2	-	-	6
Тема 2. Феномен філософії	10	2	2	-	-	6
Тема 3. Феномен науки	10	2	2	-	-	6
Змістовий модуль II. Філософський світогляд та наукова картина світу						
Тема 4. Що таке світ? Філософія і світогляд. Наука, науковий світогляд і наукова картина світу	10	2	2	-	-	6
Тема 5. Зasadничі принципи філософського світогляду та наукової картини світу (аналогія,	10	2	2	-	-	6

концептуалізація, дескрипція, прескрипція, тощо)						
Тема 6. Онтологічна та епістемологічна складові у системі (теоретичного) наукового мислення	10	2	2	-	-	6
Тема 7. Етична складова у системі (практичного) наукового мислення	10	2	2	-	-	6
Змістовий модуль III. Філософські засади наукового мислення та методології						
Тема 8. Філософсько-наукові підходи: трансценденталізм, матеріалістична діалектика, феноменологія (інтенціоналізм) та аналітизм (контекстуалізм)	10	2	2	-	-	6
Тема 9. Філософія свідомості та когнітивна наука	14	2	2	-	-	10
Тема 10. Логіка, філософія мови та наукове мислення	14	2	2	-	-	10
Тема 11. Суб'єктно-об'єктний стосунок як основа наукового пізнання	12	2	-	-	-	10
Усього годин	120	22	20	-	-	78

Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача до виконання конкретної роботи. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять визначається викладачем, що проводить заняття.

Модульний контроль проводиться наприкінці змістового модулю за рахунок аудиторних занять і має на меті перевірку засвоєння здобувачем певної сукупності знань та вмінь, що формує цей модуль. Модульний контроль реалізується шляхом узагальнення результатів поточного контролю знань і проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування чи написання контрольних робіт), проводиться наприкінці змістового модулю за рахунок аудиторних занять. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

Підсумковий контроль – екзамен, проводиться у формі тестування.

Методичне забезпечення

1. Філософія: курс лекцій для студ. усіх напрямів підготовки усіх форм навчання. - Полтава: ПолтНТУ. - 2017. - 288 с.
2. Матеріали для проміжного і підсумкового контролю знань.
3. Правила модульно-рейтингового оцінювання знань із навчальної дисципліни.
4. Методичні рекомендації до самостійної роботи з дисципліни " Філософія " для студентів усіх спеціальностей денної та заочної форм навчання. - Полтава: ПНТУ. - 2015. - 31 с.
5. Конспекти лекцій із філософії (онтологія, антропологія, соціальна філософія). - Полтава: ПолтДТУ. - 2017. - 97 с.

Рекомендована література

Базова

1. *Антологія сучасної аналітичної філософії, або жук залишає коробку* / Пер з англ.: І. Грабовський, У. Луц, А. Синиця; наук. ред. А. Синиця. Львів: Літопис, 2014. 374 с.
2. Апелъ К.-О. *Дискурс і відповідальність: проблема переходу до постконвенціональної моралі* / Пер. з нім. В. Купліна. К.: Дух і літера, 2009. 430 с.
3. Бадью А. *Концепт моделі*. Вступ до матеріалістичної епістемології математики. / Пер. з франц. А. Репи. К.: Ніка-Центр, 2009. 232 с.

4. Генрих Д. *Свідоме життя: дослідження співвідношення суб'єктивності та метафізики* / Пер. з нім. В. М. Терлецького. – К.: Курс, 2006. – 188 с.

5. Габермас Ю. *Постметафізичне мислення* / Пер. з нім. В. Купліна. К.: Дух і літера, 2011. – 280 с.

Допоміжна

1. Гула Р.В., Передерій І.Г., Вощенко В.Ю. Теорія культури у схемах: посібник-додаток до навчальних дисциплін «Світова культура та мистецтво», «Історія зарубіжної культури», «Культурологія», «Історія української культури». Полтава: ПолтНТУ, 2017. 49 с.

2. Баддю А. Століття / Пер. з французької А. Рєпи. – Львів: Кальварія; К.: Ніка-Центр, 2014. – 304 с.

3. Богачов А. *Досвід і сенс*. – К.: Дух і літера, 2012. 336 с.

4. Богачов А. Л. *Філософська герменевтика. Навчальний посібник*. К.: Курс, 2006. 405 с.

5. Лакс М. *Метафізика: сучасний вступ* / Пер. з англ. К.: Дух і літера, 2016. 584 с.